

Yhdistetyt asiat C-72/91 ja C-73/91

Sloman Neptun Schiffahrts AG
vastaan
Seebetriebsrat Bodo Ziesemer der Sloman Neptun Schiffahrts AG

(Arbeitsgericht Bremenin esittämät ennakkoratkaisupyynnöt)

ETY:n perustamissopimuksen 92 ja 117 artikla – Meriliikennettä koskeva kansallinen lainsäädäntö – Ulkomaisten merimiesten, joiden kotipaikka tai vakinainen asuinpaikka ei ole Saksan liittotasavallassa, työhönotto saksalaisiin merimiehiin sovellettavia työ- ja palkkaehtoja epäedullisemmin ehdoin

Tuomion tiivistelmä

1. *Valtiontuki – Käsite – Soveltaminen sellaiseen järjestelmään kuuluviin merenkulkualan yrityksiin, jossa sallitaan se, että kyseiset yritykset soveltavat tietyn valtion alueella merimiehiin, jotka ovat kolmansien maiden kansalaisia ja joiden kotipaikka tai vakinainen oleskelupaikka ei ole kyseisessä valtiossa, epäedullisempia työ- ja palkkasuhdetta koskevia ehtoja kuin kotimaan kansalaisiin – Ilman julkisiin varoihin turvautumista myönnetty tuki – Poissulkeminen*
(ETY:n perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohta)
2. *Sosiaalipolitiikka – Sosiaaliset tavoitteet – Ohjelmanluonteiset määräykset – Elin- ja työolojen parantaminen – Välitön oikeusvaikutus – Ei ole – Jäsenvaltioiden toimivallan huomioon ottaminen – Kansalliset sosiaalipoliittiset toimenpiteet – Yhteisöjen tuomioistuimen harjoittama valvonta – Poissulkeminen*
(ETY:n perustamissopimuksen 2, 5 ja 117 artikla)
1. Se, että jäsenvaltio soveltaa kansainväliseen meriliikennerekisteriinsä rekisteröityihin kaupapalaivoihin sellaista järjestelmää,

jossa sallitaan se, että sellaisten merimiesten kanssa, jotka ovat kolmansien maiden kansalaisia ja joiden kotipaikka ei ole kyseisessä valtiossa ja jotka eivät oleskele siellä vakinaisesti, tehtyihin työsopimuksiin sovelletaan sellaisia työ- ja palkkaehtoja, jotka eivät kuulu kyseisen jäsenvaltion oikeuden soveltamisalaan ja jotka ovat huomattavasti epäedullisempia kuin sellaisiin merimiehiin, jotka ovat kyseisen jäsenvaltion kansalaisia, sovellettavat ehdot, ei ole perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valtioneuvosto.

Kyseisellä järjestelmällä ei – sen tarkoituksen tai sen yleisen raketin osalta – pyritä luomaan etua, josta aiheutuu valtiolle tai valtion tähän tehtävään osoittamille tai sen perustamille julkisille tai yksityisille elimille lisäkustannuksia, koska sillä ainoastaan muutetaan merenkulkualan yritysten etujen mukaisella tavalla sitä kehystä, jonka rajoissa kyseisten yritysten ja niiden palkattujen työntekijöiden väliset sopimukseen perustuvat suhteet muotoutuvat. Sen seuraukset, jotka aiheutuvat erilaisesta sosiaalimaksujen laskentaperusteesta ja alhaisen palkkatason perusteella määräytyvistä verotuloista, ovat erottamaton osa kyseistä järjestelmää, eivätkä ole keino määrätyn edun

myöntämiseksi asianomaisille yrityksille.

2. Perustamissopimuksen 117 artiklassa esiin tuotujen sosiaalisten tavoitteiden ohjelmanluonteisuus ei tarkoita, ettei niillä olisi mitään oikeusvaikutuksia. Ne ovat tärkeä apukeino erityisesti perustamissopimuksen muiden määräysten ja johdetun yhteisön oikeuden tulkinnan kannalta sosiaalialalla. Näiden tavoitteiden toteuttamisen on kuitenkin oltava seurausta sosiaalipolitiikasta, jonka määrittelemine kuuluu tältä osin toimivaltaisille elimille.

Näin ollen kunkin jäsenvaltion määrittelemät sosiaalipolitiikan yleiset suuntaviivat tai samassa yhteydessä määrätty erityiset toimenpiteet eivät voi olla tuomioistuinten harjoittaman valvonnan kohteena siltä osin kuin on kysymys niiden yhteensoveltuvuudesta perustamissopimuksen 117 artiklassa esitettyjen sosiaalisten tavoitteiden kanssa.

Tämä ohjelmanluonteisuus merkitsee myös sitä, että vaikka elin- ja työolojen parantaminen on, kuten käy ilmi perustamissopimuksen johdanto-osasta sekä 2 ja 117 artiklasta, yksi perustamissopimuksen olennaisista tavoitteista, jäsenvaltioilla on tämän parantamisen suhteen vapaus tehdä

töksiä; tämän vapauden vuoksi perustamissopimuksen 5 artiklaan sisältyvästä velvoitteesta ei voi

seurata yksityisille oikeussubjekteille oikeuksia, joita kansallisten tuomioistuinten olisi suojeltava.